

הטוהר.
 60 כעת מקשה הגמרא על רב מאותה שמועה: איני - האם די לה
 61 לבדוק בשביעי בלבד כדברי רב, והא כי אתא רבין מארץ ישראל
 62 לבבל אמר, מתיב רבי יוסי ברבי חנינא על רבי יהושע בן לוי
 63 מהברייתא בענין טועה - המסתפקת מתי ומה לדה, ולא ידענא
 64 מאי תיבתיה - ואיני יודע מהי קושייתו, כי אין זו קושיא וכפי
 65 שנתבאר. ומקשה הגמרא על רב: דקיימא לן לעיל (כט:): בבאיור
 66 הברייתא, שבוע קמא דאתיא לקמן - שבשבע ראשון שבאה
 67 לפנינו, פלילינא - בכל הלילות ממשלינן לה, שיש לחוש בכל יום
 68 בשבוע זה שמא שלמו בו ימי טומאת יולדת וצריכה לטבול בלילה
 69 שלאחריו, אבל ביממא לא מטבלינן לה. ואי סלקא דעתך
 70 שלשבעה נקיים לא בעינן ספורין לפנינו - אין צורך שתהיה לנו
 71 ידיעה ברורה שהם נקיים ואפשר לסמוך על חוקת טהרה, כדברי רב,
 72 ביממא נמי מטבלינא - גם בימים של אותו שבוע נחייבה לטבול,
 73 דילמא יולדת זכר בזוב - בתוך ימי זיבה היא, ועבדה לה ספורין
 74 - והיום השלימה ספירתה וצריכה לטבול בו כדין זבה שטבילתה
 75 ביום. אלא לאו שמע מינה שלשבעה נקיים בעינן ספורין לפנינו -
 76 צריך שתהיה לנו ידיעה ברורה שהם נקיים, ואין לסמוך על חוקת
 77 טהרה.
 78 מתרצת הגמרא: ולא מי אוקימנא - וכי לא העמדנו ברייתא זו
 79 לעיל (ל). ברבי עקיבא דאמר בעינן ספורין לפנינו, אבל לחכמים
 80 אין צורך שיהיו ספורים לפנינו, ורב סובר בחכמים.
 81 מבררת הגמרא: ומנא תימרא - ומנין לך לומר דלרבנן לא בעינן
 82 ספורין לפנינו.
 83 הגמרא מביאה ברייתא, להוכיח שכך היא שיטת חכמים ותוך כדי
 84 הבאתה דנה הגמרא בעניינים שונים שבה, וההוכחה לשיטת חכמים
 85 תבואר להלן (ע"ב): דתנן בברייתא לגבי אשה שהיתה טועה לגבי
 86 ראייתה, שאמרה, זכור לי שיום אחד טמא ראיתי, אבל איני יודעת
 87 מתי, היום או קודם לכן, והאם היה זה בימים הראויים לנידתי או
 88 לזיבתי, מטבלינן אותה תשע טבילות מספק.
 89 הגמרא מפסיקה את הברייתא לבאר מה הן טבילות אלו: שב לגדה
 90 - שבע טבילות מחשש גדה, כלומר שתטבול בשבעת הלילות
 91 הראשונים כי יש להסתפק בכל יום שמא כלו בו שבעת ימי נידותה
 92 וצריכה לטבול בלילה שלאחריו. ותרי לזיבה - ועוד שתי מחשש
 93 זיבה, האחת ביום בואה שמא אתמול ראתה וצריכה לטבול היום,
 94 כדין זבה קטנה שטבילתה ביום, והשניה מחר, שמא ראתה ביום
 95 בואה.
 96 המשך הברייתא: ואם אמרה, בשעת בין השמשות טמא ראיתי,
 97 ואיני יודעת אם היום או ביום אחר, ואם היה דם נידות או זיבות,
 98 מטבלינן אותה אחת עשרה טבילות.
 99 הגמרא מפסיקה את הברייתא ושואלת: אחת עשרה טבילות אלו,
 100 מאי עבדיתייהו - מה מעשיהם אצלך. כלומר, מדוע כשאמרה
 101 שראתה בין השמשות מוסיפים לה שתי טבילות, הרי בתשע
 102 הראשונות כלולים כבר כל הספיקות. משיבה הגמרא: אמר רב
 103 ירמיה מדפתי, כוונת הברייתא בגון שבאת לפנינו בין השמשות,
 104 ואמרה שאינה יודעת אם ראתה היום או קודם לכן. והוינן תמני
 105 טבילות לחשש גדה, ותלת לזיבה. שיש לחוש שמא התחילה
 106 נידותה בבין השמשות לפני שבוע, והיה עדיין יום, ובליל בואה
 107 לפנינו תמו שבעת ימי נידותה וצריכה לטבול, או התחילה ראייתה
 108 באותו בין השמשות שבאה לפנינו, קודם בואה, וכבר היה לילה,
 109 וצריכה לטבול בלילה השמיני, או התחילה ראייתה בבין השמשות
 110 של שאר הימים שביניהם, וצריכה לטבול באחד הימים שבוע הבא,
 111 הרי כך הכל שמונה טבילות בלילה. וכן יש להסתפק שמא ראתה
 112 זיבה בבין השמשות אתמול, והיה עדיין יום, ועת טבילתה היום כדין
 113 שומרת יום כנגד יום, לפיכך תטבול מיד בבואה שמא הוא יום עדיין.
 114 או שמא כשראתה אתמול כבר היה לילה, ונמצא שהיום יום ראייתה
 115 וצריכה לטבול מחר. או שמא ראתה באותו בין השמשות שבאה
 116 לפנינו, וכבר היה לילה, וצריכה לטבול מחרתיים.

1 לרבי אליעזר מהו דינם, האם הכשיר ראשון ושביעי מפני שלשיטתו
 2 תחלתן וסופן בעינן - צריך לבדוק ביום ראשון ואחרון כדי להחשיב
 3 את הימים שבאמצע בחוקת טהרה, והכא בבדיקת ראשון ושמיני,
 4 תחלתן איכא, אבל סופן ליכא, כיון שיום שמיני אינו חלק
 5 מהשבעה, ולא עלה להם אלא יום זה בלבד. או דילמא לשיטתו די
 6 לבדוק בתחלתן כדי להחשיבם בחוקת טהרה, אף על גב שאין
 7 בדיקה בסופן, וכאן כיון שבדקו בראשון, כולם בחוקת טהרה.
 8 הגמרא מביאה מחלוקת אמוראים בזה: אמר רב, היא היא - כשם
 9 שבמשנתנו עלו להם הימים שבאמצע, כך גם כאן, כי לרבי אליעזר
 10 די לבדוק בתחלתן אף על פי שאין בדיקה בסופן, ורבי חנינא אמר,
 11 תחלתן וסופן בעינן, הכא תחלתן איכא סופן ליכא, ולא עלה
 12 להם אלא שמיני בלבד.
 13 מקשה הגמרא על רב: מתיבי, שנינו בברייתא שנחלקו התנאים
 14 לגבי בדיקת ראשון ושביעי, ואולם שוין הם בזב וזבה שפדקו
 15 עצמן יום ראשון ויום שמיני ומצאו טהור, שאין להם אלא שמיני
 16 בלבד. ומבררת הגמרא: מאן שוין - מי הם שהשוו בדין זה, לאו -
 17 האם אין הכוונה לרבי אליעזר ורבי יהושע, ומוכח שרבי אליעזר
 18 לא די לבדוק בתחלתם. דוחה הגמרא: לא, אלא רבי יהושע ורבי
 19 עקיבא, שאף על פי שנחלקו במשנתנו לענין ראשון ושביעי, שוים הם
 20 לענין ראשון ושמיני שאינם מצטרפים. אבל לרבי אליעזר די לבדוק
 21 בתחלתם.
 22 קולא נוספת של רב לגבי שבעה נקיים: אמר רב ששת אמר רב
 23 ירמיה בר אבא אמר רב, גדה שהפרישה בטהרה בשלישי שלה -
 24 שבדקה עצמה ביום השלישי לתחילת ראייתה ומצאה טהור, אף
 25 שבראשית היום ראתה, סופרתו - מצרפת אותו למנין שבועה
 26 נקיים.
 27 תמזה הגמרא: גדה, ספירה למה לה, הרי ספירת נקיים היא רק
 28 בזבה. מיישבת הגמרא: אלא אימא, זבה שהפרישה בטהרה
 29 בשלישי שלה - ביום שלישי לזיבתה, אף שבראשית היום ראתה,
 30 סופרתו למנין שבועה נקיים.
 31 מקשה הגמרא: אמר ליה רב ששת לרב ירמיה בר אבא, וכי רב
 32 ככותאי אמרה לשמעתייה - אמר שמועתו זו כדעת הכותים (לעיל
 33 לג). דאמר, יום שפוסקת בו הזבה מלראות סופרתו למנין שבועה.
 34 אלא, כי קאמר רב, לרב משלישי - חוץ מיום זה שהוא היום
 35 השלישי לזיבתה, שרק למחרתו מתחילה לספור.
 36 תמזה הגמרא: אם כוונתו בר משלישי, פשיטא שאינו מצטרף.
 37 מתרצת הגמרא: לא צריכא, אלא בגון דלא בדיקה כלל עד שביעי,
 38 ובו בלבד בדיקה, ואף על פי כן עולים לה גם הימים שלפניו. וסבר רב
 39 שבשני דברים יש להקל בה, ואשמעינן התם - לגבי ראשון ושמיני
 40 שאמר רב היא היא, שדי לבדוק בתחלתן אף על פי שאין בסופן.
 41 והכא קא משמע לן שדי בסופן אף על פי שאין בתחלתן, דמהו
 42 דתימא, דוקא להכשיר תחלתן אף על פי שאין סופן, הוא
 43 דאמרינן, דאוקמינהו אחוקיהו - שאנו מעמידים את כל הימים על
 44 חוקת טהרה שמצאה בראשון, אבל להכשיר סופן אף על פי שאין
 45 תחלתן, לא מכשירים. קא משמע לן שדי לבדוק בסופם.
 46 לעיל (כט). אמר רבי יהושע בן לוי, שהמסתפקת אם הפילה ולד או
 47 רק רוח, תולים שהפילה ולד, שכן רוב נשים הרות יולדות ולד. והביא
 48 רבין קושיית רבי יוסי ברבי חנינא על כך, מברייתא בענין מי שיצאה
 49 מלפניו הרה וחזרה ריקנית, ואינה יודעת מתי ומה ילדה, שאם
 50 לאחר שבאה לפנינו לא ראתה דם שלשה שבועות, ובשבוע הרביעי
 51 ראתה, ובחמישי לא ראתה, וכן המשיכה בסירוגין עד השבוע
 52 השלושה עשר, צריכה לטבול הרבה מספק, ואסורה להשמיט עד סוף
 53 שבוע חמישי בלואה. והרי שלשה שבועות מובן שאסורה, שמא בימי
 54 זיבתה ילדה בת וטמאה שבועים ללידתה ועוד שבעה נקיים לזיבתה.
 55 אך בשבוע הרביעי הלא יש לתלות שהדם שרואה בו הוא דם טוהר
 56 של יולדת, ומדוע אסורה. על כרחך שמא הפילה רוח, שלא כדברי
 57 רבי יהושע בן לוי, ואין זה דם טוהר אלא דם גדה. אך רבין אמר שאין
 58 זו קושיא, כי החשש הוא שמא ילדה לפני זמן רב וכבר כלו ימי

המשך ביאור למס' נדה ליום ראשון עמ' א

1 המשך הברייתא: ואם אמרה, לא ראיתי דם כל עיקר, לא היום ולא
2 בימים הקודמים, מטבילין אותה חמש עשרה טבילות.
3 רבא תמה על דין זה, ומדמה אותו למעשה שהיה: אמר רבא, האי
4 דינא דלא דינא דייני בגלחי – חוק זה שאינו חוק הגון היה לאנשי
5 גלחי, דאית ליה תורא – מי שיש לו שור, לירעי חד יומא – צריך
6 לרעות את כל בהמות העיר יום אחד, ודלית ליה תורא, לירעי תרי
7 יומי. אתרמי להו יתמא פר ארמלתא – נזדמן להם יתום בן אלמנה,
8 שלא היו לו שוורים, יהבי ליה תורי – נתנו לו את השוורים וכפוהו
9 לרעותם שני ימים, אזל נכסינהו – הלך ושחטם, ואמר להו, דאית
10 ליה תורא לשקול חד משבא – מי שיש לו שור מהשוורים הללו יקח
11 עור אחד, דלית ליה תורא לשקול תרי משבי – ומי שאין לו אף
12 שור מהם, יקח שני עורות. אמרי ליה, מאי האי דקאמרת – מהו
13 דבר זה שאמרת. אמר להו, סוף דינא בתחלת דינא – הדין של
14 העסק האחרון שנעשה בשוורים, הרי הוא כדין העסק הראשון

15 שנעשה בם, תחלת דינא, לאו מאן דלית ליה עדיף – וכי לא
16 אמרתם שמי שאין לו שוורים יטול חלק גדול יותר ברעייתם, סוף
17 דינא נמי, מאן דלית ליה עדיף. וכפי שסברתו של אותו יתום ודאי
18 תמוהה, הכא נמי בברייתא יש לתמוה, ומה היכא דאמרה ראיתי,
19 סגי [–מספיק] לה אי פתשע טבילות אם אמרה שראתה ביום, אי
20 באחת עשרה טבילות אם אמרה שראתה בין השמשות, היכא
21 דקאמרה איהי לא ראיתי כלל, וכי תעלה על דעתך דכעיא חמש
22 עשרה טבילות. אלא אימא הכי – כך היא כוונת הברייתא, שאם
23 אמרה ראיתי ואיני יודע כמה פעמים ראיתי, ואי בימי נדה ראיתי
24 או בימי זיבה ראיתי, מטבילין אותה חמש עשרה טבילות.
25 הגמרא מבארת מה הן טבילות אלו: אתאי קמן פיימא, יהבינן לה
26 שב לנדה – נותנים לה שבע טבילות מחשש נדה, שתטבול בשבעת
27 הלילות הראשונים כי יש להסתפק בכל יום שמא היום כלו שבעת
28 ימי נידותה וצריכה לטבול בלילה שלאחריו.

59 שאמרה ראיתי דם ואיני יודעת אם ספרתי אם לא ספרתי, לפיכך
60 טובלת ביום בואה שמא היום כלו שבעת ימי ספירתה, וכן צריכה
61 לטבול בכל הימים הבאים, ואף ביום השביעי צריכה לטבול שמא לא
62 ספרה כלל, הרי סך הכל שמונה טבילות לזיבתה. ועל כל פנים אין
63 מבריינתא זו הוכחה מזוי שיטת חכמים בשבעה נקיים, האם צריך
64 ספורים לפנינו או לא.

משנה

65 משנתנו מבארת שגורו על נדה ושאר טמאים שיטמאו אף שמתו:
66 הַזָּב וְהַזָּבָה וְהַנְּדָה וְהַיּוֹלֵדֶת וְהַמְצוֹרֵעַ שְׁמֵתוֹ, ובטלה טומאתן
67 מהתורה, עדיין מְטַמְּאִין מדרבנן בְּמִשְׁאָה, שגורו שמא יטעו לטהר גם
68 בחי שהתעלף ונראה כמת, וזה עַד שִׁימוּק [י-מס] הַבְּשָׂר, שאז הוא
69 כבר ודאי מת ולא יטעו.
70 אבל עוֹבֵד בּוֹכְכִים, אף שגורו שמיטמא כזב, מיד שְׁמֵת מְהוֹר
71 מְלֻטְמָא הטומאה שבחיי, ולא גורו עליו שיטמא במתו.
72 מביאה המשנה מחלוקת בדין נדה לנשים סמוך למיתתן: בית שְׁמַאי
73 אוֹמְרִים, כָּל הַנְּשִׁים הַמְתוֹת אף שבחוקת טהורות, דינן סמוך
74 למיתתן כְּנָדוֹת, ומטבילים הבגדים שהיו אז עליהן. וּבֵית הַלֵּל
75 אוֹמְרִים, אִין אשה נחשבת נְדָה להצריך להטביל בגדיה אֶלָּא
76 כְּשִׁמְתָה כשהיתה נְדָה.

גמרא

77 שנינו במשנה שהמטמאים במשא, מטמאים במשא אף במיתתם.
78 מבררת הגמרא באיזו טומאת משא מדובר: מֵאֵי בְּמִשְׁאָה – באיזה
79 משא דיבר התנא, אֵילִימָא בְּמִשְׁאָה מְשָׁה – שמיטמאים הנושאם, אֲמַי
80 [ובין] כָּל מַת הטהור בחייו, מִי לֹא מְטַמֵּא בְּמִשְׁאָה, ומכך שנשנית
81 על הטמאים בחייהם, מוכח שהכוונה למשא שאינו נוהג בכל
82 המתים, ויש לברר באיזה משא מדובר. מבארת הגמרא: אֶלָּא מֵאֵי
83 'בְּמִשְׁאָה', בטומאת אֲבָן וְסִמְסָא – אבן גדולה שמפני כובדה אינה
84 מיועדת להיטלטל, ונקראת כך, על שם דְּתָרִיב (דניאל ו יח)
85 'וְהַיְתִית אֲבָן תְּרָא וְשִׁמְתָה עַל פֶּם נְבֵא' – והובאה אבן אחת והושמה
86 על פי גוב האריות, שלשון 'שימה' נאמר באבן גדולה שאינה
87 מיטלטלת בקל, אלא צריכה הבאה ושימה. ואבן זו כשהיא מונחת
88 על הכלים ומת מונח עליה, לא נטמאו הכלים, שכיון שאין הכלים
89 והאבן ראיים להיטלטל עם המת, אינם נחשבים כנושאים המת, אך
90 זב וכדומה היושבים עליה מטמאים הכלים שתחתיהם משום משכב
91 ומושב. והשמיענו התנא, שאלו שבחיהם מטמאים באבן מסמא, אף
92 לאחר מיתתם מטמאים בה מדרבנן.
93 מבררת הגמרא: מֵאֵי טַעֲמָא גורו בהם טומאה לאחר מיתה. מבארת
94 הגמרא: אֲמַר רַב, נִזְרָה שְׁמָא יתְעַלְפָּה – שחששו שאם יטהרום מיד
95 לחכר מיתה, יטעו לטהר אותם אף בחייהם כשיתעלפו, שדומים
96 למת, ולכן גורו שיטמאו עד שימוק הבשר, שאז אין כבר דמיון לחי
97 ולא יטעו.

98 מביאה הגמרא תנא החולק על משנתנו: תֵּנָא, מְשוּם רַבִּי אֲלֵיעֶזֶר
99 אֲמַר, שטומאה שלאחר מיתה נמשכת עַד שִׁיבְקַע פְּרִיסוֹ, ולא
100 כמשנתנו שטימאה רק עד שימוק הבשר שהוא קודם לבקיעת הכרס.
101 שנינו במשנה: עוֹבֵד בּוֹכְכִים שְׁמֵת [כו'] טהור מלטמא. מבארת
102 הברייתא הטעם: תֵּנָא, אֲמַר רַבִּי, מִפְּנֵי מָה אֲמַרו עוֹבֵד בּוֹכְכִים
103 שְׁמֵת, מְהוֹר מְלֻטְמָא בְּמִשְׁאָה – באבן מסמא, ואינו כזב וחבריו שגורו
104 שיטמאו כשמתו. לְפִי שְׁאִין טוּמְאָתוֹ מַחֲיִים מְדַבְּרֵי תוֹרָה אֶלָּא
105 מְדַבְּרֵי סוֹפְרִים, לכן לא גורו בו כשמת.
106 תֵּנוּ רַבְּנָנֵי, שְׁנַיִם עֶשֶׂר דְּבָרִים שְׂאֵלוּ אֲנָשִׁי אֶלְכְּנַדְרֵי אֶת רַבִּי
107 יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חִינְנָא, שְׁלֹשָׁה דְּבָרֵי חֻכְמָה – הלכה, שְׁלֹשָׁה דְּבָרֵי הַנְּדָה,
108 שְׁלֹשָׁה דְּבָרֵי בּוֹרוֹת – שטות, שְׁלֹשָׁה דְּבָרֵי דִרְדָּה אֲרִין בהנהגת
109 האדם.
110 שְׁלֹשָׁה דְּבָרֵי חֻכְמָה, הַזָּב וְהַזָּבָה וְהַנְּדָה וְהַיּוֹלֵדֶת וְהַמְצוֹרֵעַ שְׁמֵתוֹ
111 עַד מָתֵי מְטַמְּאִין בְּמִשְׁאָה. אֲמַר לְהוֹן רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, עַד שִׁימוּק הַבְּשָׂר
112 כמבואר במשנתנו.

1 וְתִמְנֵי לְזִיבָה – ושמונה מחשש זיבה, שמא קודם בואה ראתה זיבה
2 שלשה ימים וצריכה שבעה נקיים, לפיכך בכל יום בשבוע הראשון
3 יש לחוש שמא תמו בו שבעה נקיים וצריכה לטבול בו. ואף ביום
4 השמיני טבול, שמא ראייתה השלישית היתה ביום שבאה לפנינו,
5 קודם בואה, ורק ביום השני התחילה ספירתה. ואם אֶתְמַאי קָמָן
6 בְּלִילְיֹתָא – בלילה, וְהִכְיִין לָהּ תִמְנֵי טבילות לְחֹשֶׁשׁ נְדָה, כי בכל
7 לילה משבעת הלילות הבאים יש לחוש שמא ביום שלפניו כלו ימי
8 נידותה והגיעה עת טבילתה, וכן יש לחוש שמא ראתה בליל בואה
9 לפנינו, ורק ביום השביעי יכלו ימי נידותה, וצריכה לטבול משום כך
10 גם בלילה השמיני. וְשֵׁב לְזִיבָה – ושבע מחשש זיבה, בכל ימי השבוע
11 הראשון, שבכל יום יש להסתפק שמא תמו בו שבעה נקיים.
12 מקשה הגמרא: הרי מצד זִיבָה, תִמְנֵי טבילות בְּעֵינַי, כפי שאמרנו
13 לגבי אשה שבאה לפנינו ביום, ונמצא שיש כאן טבילה אחת יתירה
14 על חמש עשרה הטבילות שבברייתא. מיישבת הגמרא: אֶלָּא אִידִי
15 וְאִידִי – בין שבאה ביום בין שבאה בלילה, נותנים לה שֵׁב לְנְדָה
16 וְתִמְנֵי לְזִיבָה.

17 מקשה הגמרא: הרי כשבאה בְּלִילְיֹתָא, תִמְנֵי טבילות לְנְדָה בְּעֵי, כפי
18 שאמרנו תחילה, ומדוע אמרת כעת שהן שבע בלבד. מתרצת
19 הגמרא: לגבי חשש זִיבָה, דְּפִסְקִיא לִיה – שדבר טבילתה ביום
20 השמיני קבוע ומוחלט, דְּלֹא שְׂנָא כִּי אֶתְמַאי קָמָן בִּימְמָא לֹא שְׂנָא
21 כִּי אֶתְמַאי קָמָן בְּלִילְיָא – שאין הבדל אם באה לפנינו ביום או בלילה
22 שבכל אופן צריכה שמונה טבילות לזיבתה, תְּשִׁיב לָהּ – מנה התנא
23 את הטבילה השמינית עם השאר. אבל לגבי חשש נְדָה, דְּלֹא פִסְקִיא
24 לִיה – שאין דבר טבילתה בלילה השמיני קבוע ומוחלט, דְּכִי אֶתְמַאי
25 קָמָן בְּלִילְיֹתָא בְּעֵי תִמְנֵי אבל אם באה בִּימְמָא לֹא קָבְעֵי תִמְנֵי אלא
26 שבע בלבד, לֹא קְתִישִׁב לָהּ – לא מנאה עם השאר.

27 הגמרא מסיימת את ההוכחה מהברייתא, שלחכמים אין צורך שיהיו
28 כל הימים ספורים לפנינו: וְאִי סְלִיקָא דְעֵתָךְ סְפוּרִין לְפָנֵינוּ בְּעֵינַי
29 ואין לסמוך על חוקת טהרה בלבד, כָּל הַיָּמֵי טַבִּילוֹת שְׁטוּבֵלֵת בְּיוֹם
30 לְמָה לִי, הרי לא ספרה עדיין שבעה נקיים, תְּסַפֵּר שְׁבַעָה וְהָרַד
31 [ואחר כך] תִּטְבֹּל יום אחד בלבד. אֶלָּא לָאוּ, שְׁמַע מִינָה שְׁבַעָה שְׁבַעָה
32 זו לשיטת רַבְּנָן הֵיא הַחֻלּוּקִים על רבי עקיבא, דְּאֲמַרִי לֹא בְּעֵינַי
33 סְפוּרִין לְפָנֵינוּ אלא אפשר לסמוך על חוקת טהרה. ורב סבר כמותם.
34 הגמרא דוחה את הראיה: אֲמַר לִיה רַב אֶחָא פְּרִיָה דְרַב יוֹסֵף לְרַב
35 אֲשִׁי, לָאו תְּרוּצֵי קְמַתְרֵינַי לָהּ – וכי לא תירצנו את לשון הברייתא
36 'לא ראיתי כל עיקר', שאמרה ראיתי ואיני יודעת כמה ראיתי. אם כך,
37 כיצד נוכיח ממנה מזוי שיטת חכמים, הרי אפשר לתרץ את לשון
38 הברייתא באופן אחר שלא תהיה ממנו ראייה, וְתִרְיִין וְאִימָא הֲכִי,
39 שאמרה ראיתי דם ואחר כך סְפַרְתִּי ימים נקיים סמוך לביאתי
40 לפניכם, וְאִינִי יוֹדַעַת כְּמָה ימים סְפַרְתִּי, וכן אם בִּימֵי נְדָה סְפַרְתִּי
41 – האם היתה זו ראייה נדה ולא הייתי צריכה לספור כלל, וְאִם בִּימֵי
42 זִיבָה סְפַרְתִּי – או היתה זו ראיית זיבה ומה שספרתי נצרך לי למנון
43 שבעה נקיים. לפיכך מְטַבְּלִין אוֹתָהּ חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה טַבִּילוֹת, שהן
44 שבע טבילות בלילה מחשש נדה, כפי שנתבאר, ועוד שמונה טבילות
45 ביום מחשש זיבה, כי יש להסתפק שמא השלימה שבעה נקיים
46 כהלכתם קודם שבאה לפנינו ודוים עת טבילתה, או שמא ספרה רק
47 מקצתם ובכל יום יש לחוש ששלמו בו ימי ספירתה, לפיכך צריכה
48 לטבול ביום בואה לפנינו וכן בכל שבעת הימים הבאים. אבל אם
49 ברור שלא ספרה כלל, מודים חכמים שאינה טובלת לזיבתה עד
50 שתספור לפנינו.

51 מקשה הגמרא: הרי אם אמרה סְפַרְתִּי וְאִינִי יוֹדַעַת כְּמָה סְפַרְתִּי,
52 הֲדָּ יוֹמָא מִיָּהּ אִי אֲפַשֵׁר דְּלֹא סְפַרָּה – לא יתכן שלא ספרה כבר
53 יום אחד לפחות, ואם כן תְּקַרָּה לָהּ מְבִילָה – נחסר ממספר הטבילות
54 שחייבה אותה הברייתא. שהרי אין לחוש שמא ראתה ביום בואה, כי
55 אם ראתה בו היתה סותרת ספירתה. וכיון שבאותו יום ודאי לא
56 ראתה, שוב אינה צריכה לטבול ביום השמיני מחשש זיבה, ולא
57 בלילה השביעי מחשש נדה.
58 רב אחא בריה דרב יוסף מרץ את הברייתא באופן אחר: אֶלָּא אִימָא

המשך ביאור למס' נדה ליום ראשון עמ' ב

1 ועוד שאלו: בַּת מְשׁוּלַחַת – בת של גרושה שהחזירה בעלה באיסור
2 אחר שנישאה לאחר מֵה הִיא לְכֹהֵן, האם נעשית חללה ואסורה
3 לכהן, מִי אָמְרִינָן לאוסרה בקל וְחֹמֶר, וּמֵה אֲלֻמְנָה לְכֹהֵן גְּדוֹל
4 שאף שאיסורה קל שְׂאִין אִיסוּרָה שְׁוֵה בְּכָל – שאינה אסורה אלא
5 לכהן גדול, החמירה תורה שְׁבִנָּה פְּגוּם – חלל, זו – משולחת
6 שְׂאִיסוּרָה שְׁוֵה בְּכָל, אִינוּ דִּין להחמיר בה שְׁבִנָּה פְּגוּם. או דִּילְמָא

7 יש לפרוך הקל וחומר, מֵה לְאֻלְמְנָה לְכֹהֵן גְּדוֹל שאיסורה חמור,
8 שְׁכַשְׁנִישָׁאת לוֹ הִיא עֲצָמָה מִתְחַלְלָת מכהונה, שכשימות אסורה
9 לכהן הדיוט, וכן אינה שבה לאכילת תרומה ככל בת כהן
10 שהתאלמנה מישראל בלא זרע, ולכן גם בתה מתחללת מכהונה,
11 אבל משולחת שאינה מתחללת כשהחזירה, יש לומר שאף בתה
12 אינה מתחללת. אָמַר לָהֶן רבי יהושע,